

Jobs historie

Fra Bibelsk visebok – Petter Dass

Nedtegnet av Lindeman i 1870 etter Ole Andersen Mærle

Jobs Historie

Der var en Mand, hvis Nafn var Job,
I Landet Ur hand boede,
Jeg skrive vil hans Levnets Lob,
Som om og om sig snoede.
Hans Prov af Gud antegnet staar
Til ævig Efter-Minde,
At Herrens Frygt og Fromhed var,
Hos ham i Hiertet inde.

Hand elsket all Oprigtighed,
Og hadet onde Lyster,
Blev derfor meget høyt anseed,
Blant alle Folck der Øster,
Hans Ægte-Seng blev prydet med
Tre Døttre og siu Sønner,
Som var af saadan Dejlighed
At mand ey fandt dem skiønner'.

Hvad ellers anbelangend' var
Hans Gods og Eyendeler,
Da havde hand syv tusind' Faar
Tre tusinde Cameeler,
Af Øxen var fem hundred par
Fem hundred Aseninder
Som Ploven drog, og Byrder bar,
Foruden Huussgesinder.

Hans Sønner hver sin Fødsels Dag
It Giæstebud bereede,
Hver lod for denne samme Sag,
Sin' Brødre til sig bede,
Sin' Søstre de til Giæst og bad,
De ville dem det unde,
De drack og aad og fick sig Mad,
Det beste som de kunde.

Den Skick blev holdet Aar for Aar,
Paa deris Fødsels Dager
Job tænckte: Maaskee de begaar
Det Herren ej behager
De kunde læt i Giæstebud,
Fortørne Gud og synde,
Hand med et Offer til sin Gud
For deris Skyld sig skynde.

Det hændet sig just paa den Dag
Guds Sønner frem lod træde,
At staa for Gud, da til Misshag,
Kom Satan og tilstæde,
Gud spurde, hvorfra kommer du,
Hør Satan, hvad jeg siger
Hand svared Gud: Jeg foer ret nu
Omkring all Verdens Riger.

Gud spurde: Har du givet agt,
Da du foer om at vandre,
Paa Job, min Tiener, hvis Andagt
Er dobbelt frem for andre
En Mand, hvis lige mand ey veed,
I Landet er at hitte,
Som Herrens Frygt og Rædlighed,
Sig monne paa beflitte.

Men Satan svared' Herren saa:
Meenst du vel Job forgiæves,
Har frygtet Gud, lagt Vind oppaa,
Den Fromhed som udkrævis,
Hand veed vel du ham om og om,
Saa sicker har indgiærdet,
At Huus og Gods og Ejendom
For hver staar u-forfærdet.

Hand er en Mand hvis Midler sig,
Udspreder viidt i Landet,
Thi du har hannem rigelig
Opfyldt med et og andet,
Men ræck din Haand med Sterckhed du
Tag fat paa hvis hand ejer,
Hvad gielder hand skal signe Gud
Og søge andre Vejer.

Da fick den onde Mand Forlov,
Gud gav udi hans Hænder,
Jobs Qvæg og Gods, saasom it Rov
At hand det ilde skiender,
Hand sagde: See, hans Huus og Gods,
Hans Qveg og andre Vare,
Staar i din Haand, dog agt derhos,
Hans Legem skalt du spare.

Men Satan foer fra HErren ud,
Optændt mod Job i Vreede,
Strax kom der et og andet Bud
Fortælte, hvad der skeede,
Den første kom med slig Profes,
Din Øxen gick og pløjjet,
Din Aseninde gik i Græs,
Og alting var vel føjet.

Da kom udaf Arabien
En Skalke-haab og Knegte,
Som snappet all' din' Øxen hen,
Og gav sig til at fægte,
De slog med skarpe Sværd ihiel,
Din' Drenger og Geselle,
Jeg slap, og er den eene Siæl,
Dig dette kand fortælle.

Der hand gik bort, kom en igien
Og saadan Tale brugte:
Guds Ild falt ned af Himmelen
Og all din' Faar opslugte,
Din' Dreng blev i samme Brand
Fortærede tillige,
Jeg slap og er den ene Mand,
Som kand dig dette sige.

Da det var knap af Munden talt,
Kom atter en og raabte,
Caldæer ind i Landet falt,
Da vi det mindst forhaabte,
De treckte din' Cameler væck,
Slog Folket over Ende,
Jeg ene slap som af en Sæck,
Og gîr dig det tilkiende.

Der denne midt i Talen staar,
Kom atter een og sucket,
Din' Sønner og din' Døttre var
Forsamlet og indlucket,
Udi sin ældste Broders Huus,
Og gjorde sig der lystig,
Da kom et Vær og heftig Bruus,
Som gjorde dem mistrøstig.

Det stercke Veyr af Ørken kom,
Og ind paa Huuset trækte,
Da falt den gandske Bygning om,
Med Sparrer og med Lægte,
Men dine Sønners Liv det galt,
De blev der alle døde,
Den heele Hvelning paa dem falt,
Jeg slap derfra med Møde.

Job kasted sig paa Jorden need,
Og sønderrev sin Kaabe,
Hand sagde med Taalmodighed,
Dog randt den salte Draabe:
Jeg nøgen kom af Moders Liv,
Og nøgen jo skal være,
Naar mand mit Legem kold og stiv,
Til Graven hen skal bære.

Vor Herre gav det jeg har haft,
Det var hans egen Gave,
Vor Herre tog det jeg har tabt,
Hand bør det selver have,
Hand gav og tog den gode Gud,
Hans Navn skee Priis og Ære,
Jeg har i Dag hørt strenge Bud,
Jeg maa det taalig bære.

Men Satan kom den Skalck saa grov,
Og frem for Herren traade,
Hand bad hand maatte faa Forlov
For Job hans Liv at raade,
Gud sagde du har uden Sag
Mod Manden mig opirret,
Hans Fromhed er til denne Dag
Hos ham dog ej forvirret.

Da Svared Satan: Hud for Hud
Det plejer mand at byde,
Alt hvad mand ejer gîr mand du
At mand kand Livet nyde,
Udreck din Haand og lad ham slaa
Paa Ledemod og Lemmer,
Da skal jeg dig i Sandhed spaa
At hand dig snart forglemmer.

Gud sagde: See, jeg gîr dig Magt,
At raade for hans Hilse,
Dog er det dig alvorlig sagt,
Hans Liv det skal du frelse,
Og da foer Satan hastig du
Som Hunden mand kan hisse
Slog Job med Bulder i sin Hud,
Fra Fodsaal til hans Isse.

Job gick til Aske-Arne-sted,
Der hand sin Hilse tabte,
Hand tog it Skaar og sig dermed,
Paa Lend og Lemmer skrabte,
Hans Hustru sagde hvad kand nu
Din Fromhed dig forvolde,
Forsvær din Gud, du seer, at du,
Ej Livet kand beholde.

Da blev hand paa sin Hustru vred,
Og sagde: Du Daar-Inde,
Du taler med all ond Beskeed,
Og som en daarlig Qvinde,
Vil mand af Gud det gode faa,
Og ej det onde tage,
Det gode med det onde maa
Annammes alle Dage.

Jobs Venner dog særdeles tre,
Da dennem kom for Øre,
All den U-lykke, Sorg og Vee,
Gud monne ham paaføre,
De kommer udi det Forsæt,
At ville ham husvale,
Men da de saae Tilstanden ret,
For Graad ey kunde tale.

Hans Ansigt slet var svunden ind,
Hvad ud ad paa ham vente,
Var idel bare Been og Skind,
At mand ham lidet kiente,
Hans Venner runden om ham sad,
I siu samfelde Dage
Hand kunde icke faa sig Mad
For væ, som mon tiltage.

Der efter da hand Dag fra Dag,
Fornam alt Piinen større,
Og ingen, da hand var saa svag,
Ham Lindring kunde gjøre,
Da tenckte hand, all Guds Miskund
Var gandske slet forloren,
Forbandet saa den Dag og Stund,
Hand blev til Verden baaren.

Hand ønsket, at den Dag og Tiid,
Hans Moder hannem føde,
Og da hand kom til Liuset hid,
Har gandske været øde,
At Dagen, da hans Fødsel falt,
Har aldrig blevet skreven,
Ham bedre var, hand havde qvalt
Udi sin Moder bleven.

Hvi fick jeg Liuset til at see,
Hvi lod mand mig ey slycke,
Hvi kom jeg fra min Moders Knæ,
At see saa stor Ulykke,
Ach! at mand i min Ungdoms Aar,
Da jeg af Sorg ey vidste,
Mig havde sat paa Liige-Baar,
Og lagt mig i min Kiste.

Da havde jeg haft Rolighed,
Og sovet iblant mine,
Som ligger i sin søde Fred,
Og veed af ingen Pine,
Da havde jeg nu vaaren fri
For all den Skam og Harmen,
Den jeg her sidder daglig i
Mit under begge Arme.

Da havde jeg ey saasom nu
Saa meget Ont udstandet,
Jeg ønsker i mit Sind og Hue,
Den Dag var slet forbandet,
Den Tid mand til min Fader kom
Og hannem der om sagde,
At mand oppaa hans Alderdom
Een søn i Vuggen lagde.

For langen Tid jeg frygtet har
For det, mig nu har hendet,
For langen Tid jeg Sorrigh bar,
At Lycken Bladet vendet,
Hvad bedre kunde gives mig,
End at mand vilde sige,
Gak hen til Graven, der skal dig
U-lycken ey besvige.

O! fandt jeg en, der mig et Bud,
Til Døden vilde bringe,
Hand af sin' sorte Huuler ud,
Hid til mig vilde springe,
Hvor vilde jeg da hiertelig
Mig ved hans Komme fryde,
Men Ach! Gud har tillukt for mig,
Jeg kand det icke nyde.

Jobs Venner fandt en Misbehag,
At hand sig saa beklaget,
De meente, Gud foruden Sag
Ham icke kunde slaget,
At Gud ey nogen u-forskyldt
Paalegger Sorg at liide,
Jobs Hierte blev derved opfyldt
Med dobbelt større Qvide.

Hand meente, de var kommen der,
Og skulde hannem trøstet,
Men, som hand siuntes, har enhver
Sig ved hans Sorg forlystet,
Hand ønsket de var i hans Sted,
Og klæd udi hans Hoser,
De andet fick at dragis med,
End give spodske Gloser.

De blev ham saa kiedsommelig
Hand gad dem neppe høre,
Men det, hvor ved hand trøstet sig,
Var at hand vilde føre
Sin Sag for saadan Herre frem,
Som alles Hierter kiender,
Og icke, som en Part af dem,
Sin Bue bagvendt spender.

Den Bog, som hans Modstander' har
Om hannem sammenskreven,
I Hvilke de saa tung og svar
Imod ham ere bleven,
Hand dem med god Samvittighed
Vild paa sin Axel bære,
At hun omkring hans Pandestæd,
Skal ham en Krone være.

Og blev hand dømt af Mennisken,
Det agted' hand kun føje,
Hans Vidne var i Himmelen,
Hans Dommer i det høje,
Hand glædede sig ved det, at hand,
Naar endt var ald hans Møje,
Hand skulde see sin Frelsermand
Med et forklaret Øye.

Hand vidste vel, omskiønt hans Hud,
Her lider Verk og Sprecker,
At hand dog til Beenhuuset ud,
Sin Haand ey siden recker,
Og naar hans Kiød, som lider Meen,
Afpillet er af Orme,
At Gud imod hans tørre Been
Ey siden skulle storme.

Jobs Venner stode meest paa det,
Hand ey saa tale burde,
Og sige: Gud gjør sig Uret,
Hvorfor de hannem spurde,
Om hand for andre holdte sig
Retfærdig til at være,
Hand var saa vel ugudelig,
Som andre Synder ere.

Hand skulle vide Himlene
For Gud ej fantes reene,
End sige noget Menneske,
Hvor skulle hand alleene
Indbilde sig at have Ret,
Sligt agtes icke gyldig,
Hand aldrig kand bevise det,
Gud straffer en uskyldig.

Men Job paastod, den Straff hand leed,
Var ey for hand har syndet,
Men Gud har i sin Bitterhed,
En Sag mod ham begyndet,
Den samme hand til Enden du
Mod hannem vilde føre,
At hand med en Allmægtig Gud
Her havde til at gjøre.

Men havde hand sin Lige-Mand
Hvormed hand kunde trætte,
For Over-Dommer vilde hand
Indstevne ham i Rætte,
Men nu maa hand for Overmagt
Sig bøye need og bucke
Og for den Straf ham er paalagt
Udgive lønlig' Sucke.

Hand maa dog hand har intet brødt,
Indklemmes som en Fange
Opsluge tit sit eget Spyt,
Og leve Hierte-bange,
Hand derimod beviise vil
At mange store Skalcke,
Dem falder Gunst og Lycke til,
Og flyer høyt som Falcke.

At mangel en U-gudelig
Har idel gode Dage,
Og hør is aldrig Klage-skrig,
For Siugdum eller Plage,
At deris Huus har Fred for Frygt
Og svever i det gode,
Hand derimod er undertrøckt,
Og kommer ej paa Fode.

Gud svaret Job udaf et Veyr:
Hvad har du til at tale?
Hvad er det for en Mand, som her
Saa dristelig tør prale?
Stat op og svar mig om du kand
Jeg vil dig noget spørre:
Est du saa viis og klog en Mand,
Da lad mig det nu høre.

Hvor var du da jeg Jordens Grund
Og hendis Mercke satte?
Hvo gjorde det hun ble saa rund?
Kand du det vel befatte?
Siig mig, hvad staar hun festet paa
Hvo haver maalet hende
Kand du paa Stierne dig forstaa?
Hvor har du Verdens Ende?

Hvor breed er Jorden i sin Kreds?
Hvor finder mand Afgrunden?
Hvor langt er fra den høye Spidtz?
Og dybest ned paa Bunden?
Hvor har dog Liuset sit Tilhold,
Og Mørkhed sine Porte?
Hvorfor er lisen altid kold,
Og Skyer saasom sorte?

Hvo gjør, at Sneen bliver hvid,
Og hagler alle trinde?
Har du der vaaren nogen Tid?
Kandst du der Vejen finde?
Hvi samles Vandet tykt i Sky,
Og gaar dog ned i Draaber?
Hvi fører Torden Larm og Gny?
Hvi buldrer hun og raaber?

At Frosten kand det tynde Vand
Saa haard som Steene gjøre,
At mand med Heste, Vogn og Mand,
Derover kunde kiøre,
At Folck tørskoed paa Havet gaar,
Kand du vel det udrette,
Og dog vil du, som jeg forstaar,
Imod din Skaber trætte.

Hvo kand for Havet sætte Stang,
At det ey ind skal bryde?
Hvo skaffet Stierne sin Gang
Guds Himmel til at pryde?
Veedst du, hvorledis Himmelen
Regieres med sin' Lamper?
Dog stiller du dig an, som den,
Der mod sin Herre kamper.

See kand du vel, jeg spør dig ad,
Forskaffe Løven Føde,
Og unge Løver deris Mad,
At de ey legges øde?
Kand du vel skaffe Storcken Flugt,
Paa Fuglen sine Fiære?
Veedst du, naar Hinden gaar med Frugt,
Hvad Tid at hun skal bære?

See! veedste du, før du blevst til,
Hvad Tiid du fødtes skulde?
Hvor mange Dage Herren vil
Forleene dig tilfulde?
Forstaar du dig paa Behomoth
Og paa de store Hvale,
Som af din Trusel gjør en Spot
Og leer ad all din Tale?

Kand du vel sætte paa den Hval
En Ring udi hans Næse,
At hand imod din Villie skal,
I Bølgen icke blæse?
Tør du vel ham paa Kieften slaa
Og ham paa Næsen kneppe?
Hand agter Jernet saasom Straa
og Kaaber saasom Kieppe.

Vilt du mod hannem føre Strid,
Da skal du det bekiende
Det er it Værck som all din Tid
Ej føres kand til Ende
Men dersom du kand ej formaa
Dig mod it Beest at sette
Hvorledis vil du da bestaae
Naar du mod mig skal trætte?

Est du saa dristig, du tør mig
Til Regenskab indkræve?
Hvor er den Mand som er saa rig
Blant alle dem der leve
At hand mig noget forud gav,
Som hannem skal betalis?
Hvor meener du det løber af
Naar du til Dom indkaldes?

Er noget under Himmelen
At det ej mig tilhører?
Er det tilladet Mennisken
At spørge hvad jeg gjør?
Og siger du jeg gjør U-ret,
Da skal du det forsvare;
Du skylder mig for det og det
Men agt dig, tag dig vare.

Job svared: Ach! min kiære Gud,
Min Mund har vær't letferdig,
Og talet alt for dristig ud,
Jeg er ej Naaden værdig,
Jeg vil nu legge Haand paa Mund,
Du vild mig pardonere,
Jeg skal min gandske Lives Stund
Ej gjøre saadant meere.

Jeg maa bekiende du forstaar
Ald Hierters skiulte Tancker,
Jeg derfor i mig selver gaar
Og hiertelig det ancker
At jeg har ubesindig talt,
Og hvad du mig tilspurde,
For min Forstand for højt det falt,
Jeg gjør ey det jeg burde.

Jeg har dig med mit Øre hørt
Og seed dig med mit Øye,
Og all min Sag er for dig ført,
Du har den grandsket nøye,
Jeg vil i Støv forbedre mig,
Og vente din Husvale,
Og tacke dig saa hiertelig,
At du vil med mig tale.

Der dette nu med Job var talt,
Lod Gud hans Venner vide,
Hvad Tale mellem dennem faldt
Paa Jobs og deris Side,
At de derom ey med Beskeed
Har talet, som dem sømmet,
Gud var derover gandske vred,
At de saa vrangt har dømmet.

Hand Eliphaz af Theman saa
Befale lod og sige:
Du skal til Job min Tiennere gaa,
Din' Venner med tillige,
Og tager Faar og Øxen med
Til Offer frem at komme,
Og det for eders Daarlighed
Og ubesindig' Domme.

Og siger Job min Tiennere,
At hand gjør Bøn for eder;
Thi jeg vil hannem højt ansee,
Og gjøre det hand beder,
Da det var giort, da vendte Gud,
Jobs Angest om til Glæde,
Og hialp ham af sit Fengsel ud,
Saa hand nock slap at græde.

Hvad Job tilforne tabte hen
Lod Gud ham nu levere,
Hand det altsammen fick igien
Og enda dobbelt meere;
Thi Gud hans Gods velsignet saa
At det blev overflødig
Hand fick alt det hand pegte paa
Og hvad ham giordes nødig.

Hans Seng forøgetes Aar for Aar
Med Sønner og med Døtter
Som blev, mens hand i Verden var,
Hans Huuses Stav og Støtter.
Hans Sønner syv, hans Døttre tre
Som Planter smuck oprunde;
De var de allerdeiligste
Mand der i Landet funde.

Hans Brødre, Søstre, Folck og Slegt,
Da dette kom i Rygte,
Kom til ham og med all Respect
Ham i hans Huus besøgte,
De tacket Gud som hannem har
Forleent saa stor en Naade;
Enhver en Skienck til hannem bar,
Af det som de formaade.

Job lev'de siden hundred' Aar
Der hand forvandt sin Qvide,
Indtil hans Haar og Locker var
Af Alder gandske hvide,
Hand saae sin Frugt i fierde Leed,
Foruden Skam og Klage
Saa foer hand hen i Herrens Fred,
Til Graven mæt af Dage.